

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

Τίτλος Μαθήματος

Ενότητα 8η: Υποδείγματα Υποθετικών Εκτιμήσεων

Δημήτριος Σκούρας

Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Κατανόηση της μεθόδου υποθετικών εκτιμήσεων (contingent valuation method)
- Κατανόηση των 4 σταδίων εκτέλεσης της μεθόδου (προπαρασκευή, έρευνα, υπολογισμός, αποτέλεσμα)
- Εκμάθηση των θετικών και των αρνητικών χαρ/κων της μεθόδου

Περιεχόμενα ενότητας

- Ιστορική αναδρομή για την επινόηση της μεθόδου και της σημασίας της στην επιστήμη των Οικονομικών του Περιβάλλοντος
- Παρουσίαση των 4 σταδίων της μεθόδου
- Προπαρασκευή
- Έρευνα
- Υπολογισμός-αποτίμηση
- Αξιολόγηση

Η Μέθοδος Υποθετικών Εκτιμήσεων

Η πιθανολογική αποτίμηση (contingent valuation) εξετάζει τη δηλούμενη προθυμία του καταναλωτή να πληρώσει ή να αποζημιωθεί για να απολαύσει ή να αποφύγει μία περιβαλλοντική εξέλιξη. Με την πιθανολογική αποτίμηση δημιουργείται μία υποθετική αγορά και οι καταναλωτές ερωτώνται ευθέως να δηλώσουν το ποσό που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν ή να αποδεχθούν για αγαθά ή υπηρεσίες που δεν εκτιμώνται από την αγορά (μη-αγοραία αγαθά και υπηρεσίες).

Η Ιστορία της Πιθανολογικής Αποτίμησης

1963 Ο Robert Davis εκτιμά αλλαγές στη δραστηριότητα κυνηγίου σε περιοχές της πολιτείας του Maine στη διδακτορική του διατριβή στο Harvard χρησιμοποιώντας πιθανολογική αποτίμηση

1967 Ο Krutilla εισάγει την έννοια της αξίας μη-χρήσης

1970-1980 Εφαρμόζεται η ανάλυση οφέλους κόστους σε φυσικούς πόρους. Δίνεται στις ΗΠΑ η δυνατότητα σε κυβερνητικές οργανώσεις να μηνύουν και να ενάγουν δικαστικά όσους καταστρέφουν περιβαλλοντικούς πόρους

1979 Οι Bishop και Heberlein εξετάζουν τη σχέση επιθυμίας για πληρωμή από πιθανολογική αποτίμηση, κόστος ταξιδιού και πραγματικών συναλλαγών

1985 Η Διεθνής Τράπεζα χρησιμοποιεί την πιθανολογική αποτίμηση

1986 Αμερικανικά δικαστήρια αναγνωρίζουν τις αξίες μη-χρήσης σαν μετρήσιμο περιουσιακό στοιχείο των Αμερικανών πολιτών, και άρα υπό αποζημίωση σε περίπτωση καταστροφής του

1989 Το ατύχημα του πετρελαιοφόρου Valdez της εταιρείας Exxon στο Κόλπο «Prince William» της Αλάσκας. Η πιθανολογική αποτίμηση δείχνει αξία καταστροφής μη-χρήσης 2,2 δισ. δολάρια.

1992 Η National Oceanic and Atmospheric Administration – NOAA καταρτίζει έκθεση που υποστηρίζει τη καταλληλότητα της πιθανολογικής αποτίμησης και προτείνει μέτρα (κώδικα ορθής εφαρμογής).

Στάδια Εκτέλεσης της Μεθόδου Υποθετικών Εκτιμήσεων

1. Προπαρασκευή
2. Έρευνα
3. Υπολογισμός – Εκτίμηση
4. Αξιολόγηση

1. Προπαρασκευή

Στο στάδιο της προπαρασκευής οι ερευνητές διευκρινίζουν τη διαδικασία ως προς:

Την υποθετική αγορά. Στους καταναλωτές θα πρέπει με σαφήνεια να παρουσιασθεί η επιλογή μιας αγοράς στην οποία ή θα δηλώσουν επιθυμία για πληρωμή (WTP) για ένα πιθανό κέρδος ευημερίας ή θα δηλώσουν επιθυμία για αποδοχή αποζημίωσης για πιθανή μείωση της ευημερίας.

Τη μέθοδο απόσπασης με την οποία θα εξάγουμε από το καταναλωτή την επιθυμία για πληρωμή ή αποδοχή. Οι κυριότερες ομάδες μεθόδων που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι:

Ανοιχτές ερωτήσεις (open ended questions): Πόσο προτίθεσθε να πληρώσετε για να εξασφαλίσετε ότι θα συμβεί «το συγκεκριμένο γεγονός ή πολιτική». Η απάντηση είναι ένα χρηματικό ποσό.

Διχοτόμος ερώτηση (Δέξου το ή όχι – take it or leave it): Προτίθεσθε να πληρώσετε X ευρώ για να εξασφαλίσετε ότι «το συγκεκριμένο γεγονός ή πολιτική» θα συμβεί; Η απάντηση είναι ναι ή όχι στο ποσό με το οποίο έχει ερωτηθεί ο καταναλωτής.

Διχοτόμος ερώτηση διπλής δέσμης (double bounded dichotomous approach): Η πρώτη ερώτηση της προηγούμενης κατηγορίας ακολουθείται από δεύτερη διχοτόμο ερώτηση που ακολουθεί την απάντηση της πρώτης. Η απάντηση είναι ναι ή όχι στο δεύτερο ποσό με το οποίο έχει ερωτηθεί ο καταναλωτής.

Άλλες μέθοδοι: Κάρτες πληρωμής (payment cards), παιχνίδια προσφοράς (bidding games).

Την πληροφόρηση για:

Την ποσότητα/ποιότητα της μεταβολής στο περιβαλλοντικό αγαθό

Ποιος θα πληρώσει για το αγαθό

Ποιος θα χρησιμοποιήσει το αγαθό

Τη μέθοδο πληρωμής: (παράδειγμα)

Με υψηλότερους φόρους (ή δημοτικά τέλη)

Με εισιτήριο εισόδου

Με δωρεά του καταναλωτή

2. Έρευνα

Αφορά ενέργειες που πρέπει να γίνουν για να διενεργηθεί η έρευνα. Δηλαδή:

Ποιος είναι ο πληθυσμός (και πως θα πάρουμε το δείγμα μας)

Με ποιο τρόπο θα γίνει η έρευνα (πρόσωπο με πρόσωπο σε χρήστες, σπίτι με σπίτι σε χρήστες και μη-χρήστες, ταχυδρομικά ή τηλεφωνικά για να συμπεριληφθούν και καταναλωτές που μένουν μακριά ή είναι δύσκολο να τους εντοπίσουμε)

Ποιος θα κάνει την έρευνα και πως θα εκπαιδευθεί πριν κάνει την έρευνα

Πως θα κατασκευασθεί (και θα προελεγχθεί) το ερωτηματολόγιο

Πως θα κωδικοποιηθεί και θα εισαχθεί σε Η/Υ το ερωτηματολόγιο

Πως θα αναλυθούν οι ποιοτικές (ανοικτές) ερωτήσεις

3. Υπολογισμός – Εκτίμηση

Στο στάδιο αυτό και αφού ξεκαθαρίσουμε τα δεδομένα που έχουμε συλλέξει (π.χ. χειρισμός των απαντήσεων διαμαρτυρίας, κ.λ.π) υπολογίζουμε αριθμητικά ή οικονομετρικά το μέσο όρο των μέτρων ευημερίας και με βάση αυτά υπολογίζουμε τη συνολική αξία της μεταβολής στο περιβαλλοντικό αγαθό ή υπηρεσία.

Οικονομετρικά, όταν ο σχεδιασμός για απόσπαση της πρόθεσης του καταναλωτή είναι ανοικτής ερώτησης χρησιμοποιούμε παραλλαγές της μεθόδου των ελαχίστων τετραγώνων. Όταν ο σχεδιασμός έχει διχοτόμους ερωτήσεις τότε χρησιμοποιούμε υποδείγματα logit/probit.

4. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση και συνεπώς η αποδοχή της έρευνας που κάνουμε εξαρτάται από τεχνικά, θεσμικά και οικονομικά κριτήρια.

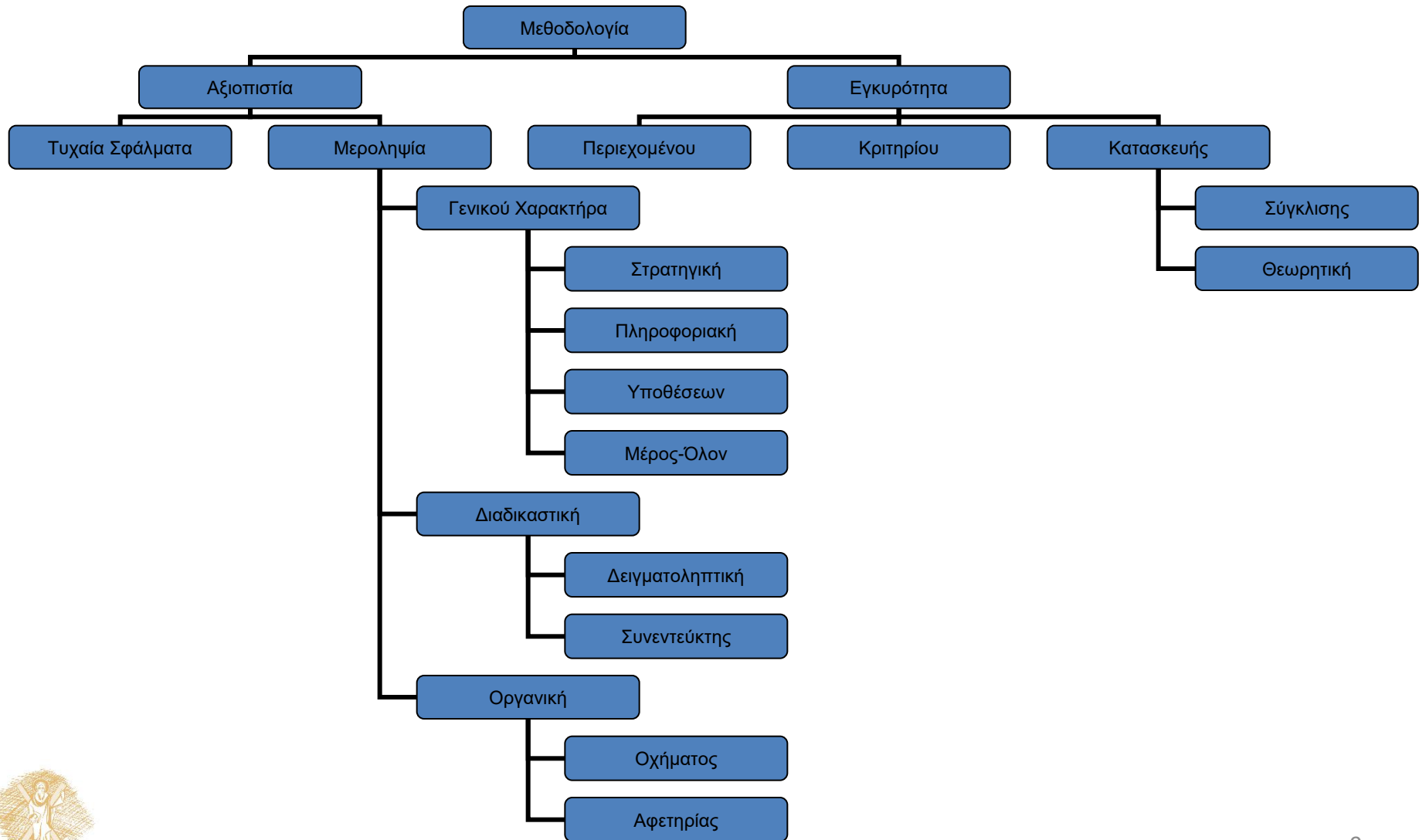
Τεχνικά: έγινε η έρευνα σωστά; (αξιοπιστία και εγκυρότητα)

Θεσμικά: είναι ο τρόπος εφαρμογής της μεθόδου αποδεκτός από τους θεσμούς (υπάρχει κώδικας ορθής πρακτικής και εφαρμογής της μεθόδου;)

Οικονομικά: ποιο είναι το κόστος εφαρμογής της μεθόδου;

Αξιοπιστία και Εγκυρότητα της Μεθόδου Υποθετικών Εκτιμήσεων

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτριος Σκούρας,
Καθηγητής «Οικονομική των Φυσικών Πόρων και του
Περιβάλλοντος Διάλεξη 8^η ». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: [σύνδεσμο μαθήματος](#).

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

